

Кумановско

1. — Старо-Нагоричино. Монастирската църква Св. Георги била построена въ XI в., а въ 1313 год. била пресъградена въ по-голѣмата си частъ отъ Милутина. Надписътъ за пресъграждането ѝ е издълбанъ на гранитна плоча, дълга 1·90 м. и широка 39 см., поставена отвънъ надъ западната врата на църквата. Както попъ Никола, срв. по-горе, стр. 103, пише своитѣ книги въ Скопје на български, така и тука, въ завоеваната отъ сърбитѣ северна Македония, българската писмена традиция е била запазена известно време. Монументалниятъ надписъ на старонагоричката църква е на български. Ето неговъ точенъ преписъ:

✠. Изволеннемъ божнемъ създа сѧ домъ стаго н вели-
кославнаго мѡуеника Христова Геωργιѣ въ дни стороннаго н
н прѣвысокаго краля Ъроша Милѣтина н б(о)гомъ само-
дрѣжцѣ всен сръбскон зѣмн н поморѣскон при б(о)гоу(ъс)-
тивѣн кралицѣ Симонидѣ н при нгѣменѣ Андоны. в лѣто
с(ω) н кн. л (6821—1313) в то же лѣто краля изѣи тѣрѣн.¹⁾

2. — Сжща църква. Цѣлата току-речи зография на църквата е била извършена отъ гръцки художници и съ гръцки надписи. Главниятъ художникъ, по име Евтихиосъ, се е подписалъ: χεῖρ Εὐτυχίου ἑωκῆ (6825—1317). Само на свитѣцитѣ въ ржцетѣ на нѣкои светци, въ лѣвата страна на църквата, се виждатъ славянски изречения; имената, обаче на светцитѣ пакъ сж на гръцки. Зографисването било привършено въ 1318 год., както се вижда отъ надписа на северната страна на кивота, за който ще се каже по-долу: ✠ бжнемъ изволеннемъ създа се ѿ ѡснованнеѧ, н пописа се ѡстѣннн храмъ сѧн. поданнемъ всакннм. прѣвысокаго кра Сте-
фана Ъроша въ лѣто. ς з. ѿ к з (6826—1318) (при) нгѣ-
менѣ Кенѣаминѣ ✠. За привършването на зографията въ 1318 г. свидетелствува и гръцката дата отвжтре надъ западната врата: ἔτους .20κς (година 6826—1318).

3. — Гробъ на царь Михаила Шишмана Видински. На западната стена на църквата отвжтре, въ юго-

¹⁾ Последната фраза, следъ датата, писана по-късно, отъ друга ржка.